

Een feestelijke ochtend...: Martie Severt benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

- Willem Rodenhuis -

Om kwart over acht in de ochtend is het al een drukte van belang bij de ingang van de Beurs van Berlage aan het Damrak te Amsterdam. Diverse BN-ers (Angela Groothuysen, Cor Bakker, en Carry Tefsen) dringen zich, samen met een kluwentje cameramensen en fotografen in het gemoedelijke groezemoes naar voren. Naar schatting zijn er zo'n 500 mensen bij elkaar gekomen, en in de grote zaal van de Beurs zit burgemeester Eberhard van der Laan al op het podium te wachten. Het beeld van Sinterklaas dringt zich op, en daar maakt hij later in zijn openingswoordje ook gewag van. Ook de NVMB is van de partij, hoewel dit wat aan de aandacht van de pers dreigt te ontsnappen... Jantien Dubbeldam en ondergetekende zijn uitgenodigd om de benoeming van Martie Severt tot (naar later blijkt) Ridder in de Orde van Oranje-Nassau http://nl.wikipedia.org/wiki/Orde_van_Oranje-Nassau bij te wonen.

In totaal worden er 67 mensen gedecoreerd, en het merendeel daarvan zal worden benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau. Dat is ook het landelijke beeld: van de ruim 3300 gedecoreerden werden er tegen de 300 tot Ridder benoemd, om van de Officiersrang nog maar te zwijgen. Daarom is het ook bijzonder fijn, dat Martie Severt tot Ridder is benoemd. De onderscheiding valt hem ten deel, omdat hij, naast het werk als manager van de bibliotheek van het Muziekcentrum van de Omroep (MCO), zich ook heeft ingespannen voor de ontwikkeling sinds de oprichting

in 1996 van de NVMB als landelijke belangenorganisatie en daarbij ook de internationale dimensie op het podium van de IAML op voorbeeldige wijze heeft vorm gegeven. Die internationale dimensie telt natuurlijk extra, en ook de periode, die Martie heeft vervuld als president van IAML, gekoppeld aan het IAML/IMS-congres in 2009, wordt aangehaald. Tenslotte wordt Martie's inzet voor de Gregoriaanse kerkmuziek genoemd, en zijn voortdurende

betrokkenheid bij de ontwikkeling van digitale toegang tot het rijke bezit van de bibliotheek van het MCO.

Tegen 11.30 uur zijn alle lintje uitgereikt en komt Van der Laan aan een krap drie uur durende sessie, en kan er gefeliciteerd worden, met een glas prosecco en een taartje van de gemeente. Marcel Zijlstra zorgde voor vrienden en familie nog voor een feestelijke nazit in het café van De Beurs, waarbij Martie ook nog luid en vol vuur werd toegezongen. Een mooi aangeklede lunch maakte het feestelijke samenzijn compleet.

Foto's: Jan Faessen

Slagen en behagen

- redactioneel -

Het onlangs verschenen Advies van de Raad voor de Cultuur (Slagen in Cultuur) voor de jaren 2013-2016 biedt voor onze sector niet veel lichtpunten.

Een aantal van de bij de NVMB aangesloten instituten worden opgeheven of proberen na het advies nog strohalmen te vinden om zich aan vast te houden. Lees meer daarover elders in deze nieuwsbrief.

Op 11 mei hield de Wereldomroep (RNW) haar laatste uitzending voor Nederlandser in het buitenland. De bezuinigingen houden in dat RNW zich uitsluitend nog richt op het bieden van betrouwbare informatie aan mensen in landen zonder vrije pers. De informatievoorziening aan Nederlanders in het buitenland is volledig geschrapt.

Toch wordt deze nieuwsbrief niet van een rouwrand voorzien. Er zijn ook opbeurende zaken te melden. Zo heeft het de koningin behaagd Marie Severt te onderscheiden met een lintje en vertelt Jos Oegema met haar gietijzeren optimisme over de toekomst van Bibliotheek Deventer.

Advies Raad voor Cultuur komt hard aan

Het advies van de raad voor cultuur: Slagen in de Cultuur is hard aangekomen in kunst- en cultuurwereld. Ook in onze sector zijn er klappen harder uitgevallen dan waar op gehoopt was.

- Ria Warmerdam -

SIOB

Het Sector Instituut voor de Openbare Bibliotheken (SIOB) heeft geen enkele euro subsidie gekregen en zal in 2013 niet meer kunnen bestaan. De kritiek van de Raad is dat het SIOB te weinig heeft laten zien een overkoepelende en aansturende organisatie te zijn voor het versplinterde bibliotheekveld. Het SIOB tekende bezwaar aan in een [brief](#) aan Halbe Zijlstra.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft het (SIOB) inmiddels formeel laten weten dat men enigszins van het advies van de Raad voor Cultuur afwijkt. De positie van het SIOB staat niet ter discussie. Het ministerie heeft aan het sectorinstituut gevraagd om voor 16 juli a.s. een nieuw plan in te dienen. Het SIOB zegt "vol vertrouwen aan de slag te gaan met een nieuw plan".

TIN

Het TIN (Theater Instituut Nederland) dat hoopte dat het verkrijgen van een museale status nog soelaas zou bieden, maar die reddingsboei wordt in het advies niet gehonoreerd. Aan het borgen van de collecties werd al gewerkt. Er is sprake van dat de mediatheekcollectie van het TIN wordt opgedeeld. Een deel naar divisie Erfgoed/Bijzondere Collecties van de UB van de UvA en eventueel een deel naar de AHK (Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten). Dit alles is nog niet duidelijk, men is nog in de overlegfase. De diverse partijen bekijken of de collectie budgetneutraal kan worden verhuisd.

Toen duidelijk werd dat het TIN in 2013 zou worden opgeheven nam de voorzitter van het College van Bestuur van de AHK Jet de Ranitz contact op met Nol Verhagen, directeur van de UB om de consequenties daarvan voor de mediatheekcollectie onder de aandacht te brengen. Vooral voor de studenten van de Theaterschool (onderdeel van de AHK) zou de verhuizing van de collectie negatief kunnen uitpakken; zij gebruiken die col-

lectie vaak en tot nu toe was het diverse materiaal gemakkelijk toegankelijk op één adres. Dat deze collectie van belang is voor de studenten en docenten van een hogeschool is omdat de omvangrijke TIN-collectie alle theaterdisciplines omvat, van circus tot cabaret en van dans tot opera.

NMI

Het NMI had op advies van Zijlstra bij de Raad voor Cultuur ook een aanvraag ingediend in het kader van de museale regeling. Samen met de uitgeverij van MCN, Donemus, was een plan uitgewerkt om via de museale weg toch nog in de nieuwe basisinfrastructuur terecht te komen. De Raad heeft echter ook hier negatief gereageerd.

Enige tijd geleden pleitte de gemeentelijke adviescommissie in Den Haag voor verlaging van de gemeentelijke subsidie en inbedding in het Haags Gemeentearchief. Daarmee werd de toekomst al zwaar onder druk gezet. Door de perspectieven die met het advies van de Raad voor Cultuur verder zijn ontstaan - of eigenlijk, wegvallen - is het voortbestaan van het NMI werkelijk in het geding en zal het enige instituut voor muzikaal erfgoed verdwijnen. Kijk voor meer reacties op het advies op de [site](#) van het NMI.

MCN

Van het MCN was al bekend dat de subsidie niet langer werd toegekend. Er wordt nog steeds gewerkt aan het veilig stellen van de voornaamste activiteiten van het MCN. Lees hierover meer op hun [site](#).

Bezwaar

De mediathecarissen van conservatoriumbibliotheken een brief gestuurd naar de directeuren van hun instituten (Netwerk Muziek) waarin zij de zorg over de toekomstig verweerde muziekcollecties uitspraken. Het Netwerk Muziek heeft voortvarend gereageerd en actie ondernomen door een brief te sturen naar Zijlstra van OCW. Het [volledige rapport](#) van de Raad voor Cultuur is online beschikbaar.

Met dank aan Hilde Klaassen en Willem Rodenhuis voor nadere informatie.

LP's ook populair bij jongeren

- Muziek in de media -

Het is weer hip om muziek op vinyl te hebben. Voor het tweede achtereenvolgende jaar is de verkoop van lp's met ongeveer 30 procent gestegen. Waar enkele jaren geleden vooral 40-plussers platen kochten, zijn nu ze nu ook populair bij twintigers. Ook nieuwe artiesten brengen graag hun muziek op lp uit. De entertainmentbranchevereniging NVPI registreerde in 2011 een groei van 32 procent. In 2010 was de groei iets hoger doordat grote ketens platen begonnen te verkopen.'

Archief Alan Lomax gratis online

- Muziek in de media -

Het complete archief van 'songhunter' Alan Lomax is gratis toegankelijk op [culturalequity](#). Niet alleen de streaming audio van de opnames die hij over de hele wereld maakte maar ook foto's, filmpjes, radio-programma's en interviews. Daarnaast massa's achtergrondinformatie. Een website waar iedere folk- en rootsliefhebber zich makkelijk een hele middag in kan verliezen.

Het wordt tijd

Het MCN (Muziek Centrum Nederland) wordt door de bezuinigingen opgeheven. Een van de medewerkers reflecteert over de gang van zaken.

- Els van Swol -

Op een roostervrije dag kon ik het toch niet laten en checkte even mijn werkmail. Ik stuitte op een berichtje dat de verwarming het niet deed. En een even later verstuurd item dat het water was afgesloten. Plus daarop weer een reactie van een collega: 'Geen verwarming, geen water... het wordt tijd om te verhuizen!'

Het werkte vervreemdend, thuis bij de kachel met een kopje thee, die mailtjes te lezen. Symbolisch haast voor de hele situatie vanaf het moment dat we hoorden dat Muziek Centrum Nederland (en daarna nog meer instellingen) geen subsidie meer zou krijgen. En later, dat we de laatste maanden voor de liquidatie gaan verhuizen om de besteltaken van MCN elders goedkoper en efficiënter voort te zetten – haast een symbolisch omslagpunt, waarna alles zich gaat keren.

Voor de één ten goede, een nieuwe uitdaging tegemoet ('Van Werk naar Werk' noemt ons outplacementbureau dat) voor de anderen kwade, werkloosheid tegemoet.

Tot het zover is, lijkt het

wel of het eerder de context buiten ons is die door wil dringen dan de als onwerkelijk overkomende interne berichten: een theater in de Nes dat uit protest tegen de bezuinigingen op cultuur letterlijk met krantenpapier is dichtgeplakt, in de omringende winkelstraten wéér een winkelpand leeg, een verdieping bij Selexyz opeens helemaal afgesloten, Metz die verhuist omdat het de huur niet meer kon opbrengen...

Maar ook – laten we eerlijk zijn – vernieuwende toneelvoorstellingen die in diezelfde Nes doorgaan, een andere winkel die het in diezelfde winkelstraat tegen de klippen op toch wil proberen, een nieuwe investeerder voor Selexyz (en de Slegte), de uitgever van *De Groene Amsterdammer* die *De Gids* gaat uitgeven, een bibliotheekfiliaal (Enschede) dat juist door de bezuinigingen langer opengaat i.p.v. vaker dicht enz. De vergelijking met een glas dat ofwel half leeg ofwel half vol is, dwingt zich op.

Zo staat Nederland in het algemeen en MCN er in het bijzonder dus voor. Of ik daar maar 'iets reflectiefs' over zou willen schrijven, vroeg de redactie van de *NVMB Nieuwsbrief*. Dat zouden ze 'wel mooi vinden.' En dat zagen me ze (met dank voor het compliment) 'zo doen.'

Reflectie aan de ene kant en – zoals we bij MCN als uitgangspunt hebben gekozen – aan de andere kant 'gewoon' zoveel en zo lang mogelijk 'doorgaan Sammy.' Of zoals collega Jaïr Tchong, bekend van een NVMB studiemiddag, zijn collegae mailde (een onuitputtelijke bron om uit te citeren ...): 'We zijn flink bezig om de Dutch Jazz and World Meeting, op 5 en 6 oktober, tot een juweel van een evenement te maken; te midden van de MCN afbraak nog een fraai statement ten bate van de NL jazz en world.' En zo waren, en zijn er, nog meer evenementen; kijk maar in de agenda op de website van MCN. De muziek zelf gaat voor. En door, als een basso continuo partij die alles draagt. Om vol te kunnen houden.

Voor mij was het symbolische omslagpunt, een moment van afscheid en toekomst ineen, de

uitreiking van de Muziekscriptie Prijs 2011 en de antwoorden van prijswinnares Meike Scholten op de vragen van juryvoorzitter Jan van der Plas. Zij had het erover dat in Nederland een paradigmawisseling plaats moet vinden in de manier waarop met muziek wordt omgegaan. Of, zoals een MCN-afdelingshoofd zei: 'Misschien moet er naast het Eye Instituut een Ear Instituut komen.' Met een brug daartussen dan. Dat is pas netwerken. En een vergezicht te midden van alle bezuinigingen vanuit een kokervisie.

Het is zoals Hilbrand Adema in *Mens en melodie* van april jl. schreef: 'Hoe moeizaam het soms gaat, we kunnen niet leven, werken, liefhebben, musiceren zonder onze eigen lichtpunten te creëren. Dat was zo in de grot in de oertijd (dat vuur moest en zou aan) en dat is nog steeds zo.'

Hij noemt wat dan optreedt 'een Verklärung' en ik moest daarbij meteen denken aan een geweldige uitvoering van Schönbergs *Verklärte Nacht* in de strijkorkestversie uit 1917 (middel in de Eerste Wereldoorlog gemaakt dus) die ik eens hoorde tijdens een pauzeconcert in het Amsterdamse Concertgebouw: opeens leek het of de maan het water deed oplichten, zoals ik 's avonds uit mijn raam soms de maan het IJsselmeer zie doen. Een moment om nooit te vergeten.

Zou er ergens licht gloren voor het muziekleven in het algemeen en met name mijn jonge(re) collegae in het bijzonder? Ik vind mijn draai wel, met freelancen en afstuderen (BA Algemene cultuurwetenschappen, MA Kunst- en cultuurwetenschappen), maar zij ...?

Laat ik besluiten een slotzin uit een stuk van Karel Deurloo – ja, inderdaad, de vader van musicus Hermine – te parafraseren: om vol te houden, hebben we concertgang nodig. Om telkens opnieuw het geheim van muziek te horen. Alleen zijn sommige mensen daar doof voor, met alle gevolgen van dien.

Hulp voor ontslagen kunstenaars

- Muziek in de media -

Musici en andere werknemers in de podiumkunsten die door de bezuinigingen hun baan verliezen, kunnen vanaf nu gespecialiseerde ondersteuning krijgen bij het zoeken naar nieuw werk. Een op hun behoeften toegesneden website en persoonlijk loopbaanbegeleiding staan tot hun beschikking. WWW.C3werkt.nl is op verzoek van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten (NAPK) en de vakbonden FNVKIEM en Ntb aangepast. Loopbaancentrum C3 werkte eerder ook al voor werknemers in de creatieve en grafische industrie. Het slaggingspercentage is hoog: 80% vond via C3 nieuw werk.

De bibliotheek wordt van steeds meer mensen...

Het jaarverslag over 2011 van Bibliotheek Deventer opent met de volgende zinnen:

We kijken terug op 2011 als een goed bibliotheekjaar, waarin meer mensen gebruik gemaakt hebben van de bibliotheek. Dat is terug te zien in meer bezoekers, meer deelnemers aan activiteiten en meer uitleeningen. Aantallen zeggen lang niet alles. De combinatie met een goed cijfer voor klanttevredenheid en positieve respons uit de klantenpanels zegt al meer. Het toenemende aantal mensen dat gebruik maakt van onze dienstverlening en activiteiten is daar tevreden over. En geeft tegelijk op tal van terreinen aan dat het beter en anders kan. En dat nemen we graag ter harte.

- Jos Oegema -

Het is beslist niet saai om nu in een openbare bibliotheek te werken! De tijden zijn nog nooit zo interessant geweest. Grote uitdagingen (door minder optimistische geesten ook wel bedreigingen genoemd), grote kansen. Tegelijk is er nauwelijks tijd om op adem te komen, laat staan om te aarzelen. Zeker niet als je, zoals in Deventer nu gebeurt, bezig bent met het ontwerpen van een nieuwe centrale bibliotheek in de stad. Hoe zou de bibliotheek er bij de opening in 2015 uit zien? Hoe kunnen we nu een bibliotheek ontwerpen voor 2020? In alle gesprekken met architecten, stedenbouwkundigen, vastgoedmakelaars, potentiële samenwerkingspartners, horecapartijen en andere gesprekspartners in de stad merken we dat ons eigen verhaal goed in elkaar moet zitten, aansprekende voorbeelden moet bieden, om verstaan te worden. Iets ervan wil ik jullie graag doorgeven, en vooral ook: aangeven, als discussiestuk, om reacties van jullie te mogen ontvangen (joegema@obdeventer.nl), zodat het uiteindelijke bibliotheekverhaal alsnaar beter wordt.

Centraal in onze dienstverlening staat de klant. Vier Jaar geleden werd het eerste grootschalige klantonderzoek gehouden dat bekend werd onder de naam 'De Klant is koningin': <http://www.debibliotheeken.nl/commissies/marketing/ken-je-klant/klantsegmentatie-volwassenen.html>. De doelgroepen die hierin worden beschreven zijn nog steeds herkenbaar, en dienen voor ons als handvat bij het samenstellen van de collectieplannen per vestiging. Tegelijk zien we dat klanten steeds meer om een gepersonaliseerde dienstverlening vragen. Klanten verwachten van bibliotheken dezelfde soort dienstverlening als wat ze in de markt kunnen krijgen van winkels en andere aanbieders: we willen alles, we willen het op maat en we willen het snel. Zicht op de individuele wensen van onze klanten en niet-klanten hebben we nog onvoldoende. Daarnaast nemen Bezoekers in belang toe. Deze

klanten zijn niet of minder geïnteresseerd in boeken of cd's lenen, maar willen vooral de fysieke faciliteiten benutten die een bibliotheek biedt: de bibliotheek als studie- of werkplek, als ontmoetingsplek of als een verblijfplaats met goede voorzieningen en een ruime openstelling. Naast de autoriteit die de bibliotheek van oudsher is als het gaat om ontsluiting van content wordt er een grote faciliterende en regisserende rol van ons verlangd. Het organiseren van een ontmoeting met een schrijver is nog altijd van waarde, maar als er tegelijkertijd een tv-opname van gemaakt kan worden die, opgenomen in het collectieaanbod, later afgespeeld kan worden als een leesclub in kleinere kring diezelfde auteur bespreekt, dan is samenwerking met de plaatselijke tv-organisatie pas echt zinvol.

De relatie met de overheid, gemeentelijk, provinciaal en landelijk, is sterk in beweging. De bibliotheek is nog steeds een sterk merk, en er is nog steeds een algemeen besef van het belang van de bibliotheek. De relatie verzakelijkt. De bibliotheek moet verantwoording afleggen over de verstrekte middelen, de financiering is steeds minder vanzelfsprekend. De doorgevoerde en nog te verwachten bezuinigingen dwingen tot een grotere efficiency. En waarom ook niet? De tijd waarin we zelf bepaalden hoe we de bladmuziekcollectie indeelden, en met welke stickers dat het beste kon hebben we echt gehad. Er ligt een goede landelijke dienstverlening als basis om op voort te borduren. En waar je meent het echt beter te kunnen ontsluiten zou je het ook kunnen zoeken in verbeteringen van de digitale informatievoorziening, door bijvoorbeeld een eigen digitale etalage te starten, die je vervolgens ter beschikking stelt aan het land.

Waarom blijven juist irritante liedjes hangen

- Muziek in de media -

Ze zijn er nog niet echt uit de wetenschappers, waarom juist irritante liedjes blijven hangen in het brein. Wel is bekend dat muziekfragmenten die ongevraagd in je hoofd schieten en hardnekkig blijven rondzingen vaak een eenvoudige muzikale structuur of een opvallende wending (hook) hebben. Een oorworm wordt zo'n melodietje wel genoemd en die kruipen het makkelijkst binnen bij een bepaalde stemming en een verlaagd aandachtsniveau. Brown girl in the ring shalalalala...

30% verliest baan in de podiumkunsten

- Muziek in de media -

Wanneer het 1 januari 2013 is, zal 30 tot 40 procent van de mensen die werkzaam zijn in de sector van de podiumkunsten zijn baan hebben verloren. Dat verwachten NAPK voor de podiumkunsten en FNV K IEM. De twee brancheverenigingen zetten nu in op een mobiliteitsbureau voor onder andere musici en danseres om de overgang naar een andere baan te versoepelen.

de Bibliotheek

HOME ZOEKEN ONS AANBOD E-BOOKS THEMA OVER

Muziek maken

Muziek maken met de iPad Online leren spelen **Digitale bladmuziek**

Digitale bronnen voor bladmuziek

Het gericht zoeken naar bladmuziek op internet is lastig. Hoe zoek ik iets voor viool en gitaar? Catalogi van muziekbibliotheken bieden die toegang wel. Veel titels zijn onzichtbaar voor de traditionele algemene zoekmachines. Scorcer is een speciale metacrawler voor bladmuziekbronnen op internet. Het biedt toegang tot een groot aantal databases van gratis klassieke en populaire muziek. Digitale bronnen zijn er zeker, soms met een erfgoedkarakter.

Dossier "Digitale bladmuziek" uitklappen →

De bibliotheek kent steeds meer verschijningsvormen. Het delen van huisvesting met andere instellingen en bedrijven om zowel de kosten als het geheel benutten van een pand efficiënter te maken wordt vanzelfsprekender. Je moet daar zijn waar je grootste klantgroepen komen, waar je de meeste kansen ziet. Wordt de nieuwe centrale bibliotheek in Deventer een trekpleister voor de omgeving, zoals de nieuwe bibliotheek in Almere? Wellicht, maar de kleinere bibliotheken in omliggende dorpen, gehuisvest in winkels en bij horecapartners in willen we niet snel opgeven. We leren veel van de Retail-technieken en passen die graag toe. Door de samenwerking met andere Overijsselse bibliotheken kennen we 1 catalogus waaruit de klant kan kiezen. Inmiddels leren we dat de klant die zeer gericht zoekt graag eerst thuis de keuze maakt en het gezochte reserveert, waarna bij het ophalen van de reservering er wellicht nog iets anders wordt meegenomen. Natuurlijk staat de (grote!) reserveringskast niet meer bij de ingang, maar achter in de bibliotheek. Alles om de klant te verleiden toch nog iets anders mee te nemen dan dat zij van plan

gepromote Library Camp kwamen we in gesprek met heel veel collega's in het land. Een verslag vind je op <http://www.libcamp.nl/verslag>. In een aantal sessies kwam de veranderende omgeving als werknemer aan de orde. Servicegericht, klantvriendelijk, ondernemer willen zijn, in bezit van innovatieve kracht en marketing-besef: al deze eisen zijn toch heel wat anders dan wat ik 30 jaar geleden op de bibliotheekacademies in Den Haag en Amsterdam leerde. Het HR-beleid van je organisatie kan niet blijven stilstaan bij wat was: je moet als medewerker de ruimte krijgen, maar ook nemen, om je verder te ontwikkelen, wil je niet voortijdig afhaken. Ik wil me blijven ontwikkelen, en kan het dus ook niet laten rond te kijken bij Ikea, bij de Hema, in de Idea-bibliotheken in Londen, bij de Genius-bar in de AppleStore, om te genieten van hun keuzes in indeling, in programmering, in bewegwijzering etc. etc. De wereld is zo groot als je 'm hebben wilt met de digitale middelen van nu!

was. Andere klanten snuffelen graag langs de kasten en laten zich verrassen door de onderwerpen op de displaytafels. Waar nu, begin juni, natuurlijk van alles in het oranje op te vinden is ...

Tijdens het door Jantien Dubbeldam zo intensief

De bibliotheek is nu vooral een fysieke bibliotheek. De beschikbaarheid van digitale content en de digitale ontsluiting van de fysieke collecties hebben groot effect op het gebruik, de levensduur en de mogelijkheden van de fysieke collecties. Die digitale ontsluiting zal binnen afzienbare tijd gaan plaatsvinden via het landelijk platform, de Nationale Bibliotheek catalogus (NBC). Blijf op de hoogte via www.stichtingbibliotheek.nl. Digitale content aankopen en tegelijkertijd onze klanten met fysieke content bedienen stelt ons voor grote financiële uitdagingen. Het mag in ieder geval niet tot verschraving in het aanbod leiden. Voor Deventer geldt dat we in 2012 voor ca. € 3.000,- aan bladmuziek zullen kopen, gericht op beginners piano en gitaar, en verder popsongs en musicals. Dit is ca. 1% van het totale collectiebudget. Reëel als je je bedenkt dat het aantal uitleningen bladmuziek over 2011 ca. 1% van het totaal aantal uitleningen van Bibliotheek Deventer bedroeg. Partituren van orkestwerken lenen de Deventer klanten uit Bibliotheek Enschede. Door het gezamenlijke gebruik van de catalogus wordt 'onze' bladmuziek door steeds meer klanten in de dorpen van de provincie gevonden. De uitleningen stijgen weer! Waarom hebben we dat toch niet eerder gedaan.... Of we straks in de nieuwbouw nog bladmuziek neer zullen zetten kan ik nu nog niet beoordelen. Zolang het wordt geleend gaan we ermee door, willen we het op displays laten zien, organiseren we try-outs van concerten in de activiteitenruimte, vertonen we muziekfilms in kleine kring in onze Huiskamerbiscoop. Tegelijk zullen we aan de nieuwe Mediar bar alle mogelijkheden voor digitaal verwerken van muziek ondersteunen, tot aan het digitaal verstrekken van bladmuziek aan orkestleden toe. Tablets i.p.v. kopieën van betekende partijen op de lessenaars: wie had dat toch ooit gedacht? Afbeelding activiteit orkest

Kader

Ruim 30% van de Deventer bevolking heeft een bibliotheekpas en ruim 50% komt jaarlijks minstens één keer in de bibliotheek. Over 2011 is het aantal uitleningen gegroeid met 3%, het

bezoekersaantal met 11% en het aantal bezoeken aan de website met 145%. Dan is de bibliotheek wel van heel veel mensen !!

'In Italiaanse sferen' Try out
DEVENTER
KAMERORKEST
 Dirigent Henry Kelder

Met werken van Donizetti, Puccini, Respighi, Bolzoni en Vivaldi.

Donderdag 31 mei | 20.00 uur
 Bibliotheek Centrum
 Gratis toegang
 Aanmelden: info@obdeventer.nl
www.deventerkamerorkest.nl www.obdeventer.nl

Literatuur

Opmaat naar de strategie voor de branche van openbare bibliotheken 2013-2016: door de Commissie Strategie en Public Affairs van de Vereniging van Openbare Bibliotheken.

Concept april 2012

Meerjarenstrategie 2013-2016 van de Vereniging van Overijsselse Bibliotheken (VNOB): door het Directie Overleg Bibliotheken Overijssel (DOBO)

Concept maart 2012

Jaarverslag 2011 de Bibliotheek Deventer
 Mei 2012

Metadatering en digitalisering van bladmuziek

De studiemiddag bij **Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam**, op 24 april jl.

- **Charlotte Sienema** -

In de Nina van Leerzaal van het Allard Pierson-museum/Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam werd 's ochtends eerst de ledenvergadering gehouden. Wat hebben we binnen onze vereniging toch een variëteit aan collecties en gebouwen waar die collecties gehuisvest zijn! Dat werd me weer eens heel duidelijk, zittend tussen de (kopieën van?) (stand)beelden uit vervlogen tijden.

Willem Rodenhuis werd uitgezwaaid als bestuurslid en het resterende NVMB-bestuur deed een dringende oproep aan de leden de geleerden te komen versterken.

Na de lunch vervolgden we de dag met de studiemiddag. Thema: Metadatering en digitalisering van bladmuziek.

Als eerste sprak **Johan Stapel**, informatiemanager/senior adviseur Digitale infrastructuur en diensten bij de Stichting Bibliotheek.nl en lid van de Advieswerkgroep GII van het Consortium Gemeenschappelijke Informatie Infrastructuur. Johan begint zijn betoog met een fictieve zoekactie van de 15-jarige (beginnend) gitarist Gert. Hij is op zoek naar voor hem speelbare akkoorden van A hard days night van The Beatles. Hij vindt ze niet: niet in Google, niet op de pagina van de NVMB, niet in de catalogus van de OBA, niet in de bibliotheekcatalogi van conservatoria en de Popacademie, niet op Bibliotheek.nl. Hij geeft het uiteindelijk op: "het was een avond na een harde dag".

Aan de hand van dit voorbeeld houdt Johan een pleidooi voor een Nationale Bibliotheekcatalogus (NBC), waarin alles moet worden opgenomen dat afkomstig is uit met publieke middelen opgebouwde collecties (de Collectie Nederland). Dus

ook alle muziek die afkomstig is uit met publieke middelen opgebouwde collecties. Bibliotheek.nl werkt op dit moment aan de NBC+, een open zoekplatform dat toegang geeft tot de Collectie Nederland en dat toegankelijk moet worden door middel van toegekende metadata.

Hoe komen we aan die metadata? Johan wijst op de enorme hoeveelheid titelbeschrijvingen in het GGC, het Gemeenschappelijk Geautomatiseerd Catalogiseringssysteem. De akkoorden van A hard days night blijken gewoon in het GGC te zitten. De metadata zijn er maar we kunnen er nog niet bij! Voor de ontwikkeling van een Nationale Muziekcatalogus is het dus zaak de GGC-beschrijvingen als basis te nemen en deze aan te vullen met metadata die zich in andere bronnen bevinden. Zo moet een aantrekkelijk zoekplatform ontstaan dat aansluit op de eisen en wensen van de gebruikers. Een "superdegelijke catalogus waar alles in zit", gepresenteerd in een "duidelijke en aantrekkelijke" omgeving.

Hierna sprak **Nelleke van Zeeland**. Zij werkt sinds 2010 bij het Stadsarchief Amsterdam en is van het begin af aan betrokken geweest bij de ontwikkeling van het digitaliseringsproject *Vele Handen*. Ze werkt daarnaast aan digitaliseringsprojecten voor de Amsterdamse Archief- en Beeldbank. *Vele handen* is een project waarin archieven toegankelijk worden gemaakt door middel van crowdsourcing. Het pilotproject van Vele Handen behelst de digitalisering en ontsluiting (indexering) van de Nederlandse Militieregisters. 16

Nederlandse archieven doen hieraan mee. Via de website van het Stadsarchief werden vrijwilligers gevraagd om gescande documenten te voorzien van metadata. Op 3 november vorig jaar werd de website www.velehanden.nl gelanceerd en sindsdien hebben meer dan 1000 leden (vrijwilligers) al meer dan 235.000 scans van metadata voorzien.

Opvallend is de grote inzet en betrouwbaarheid van de vrijwilligers. Ze zijn geïnteresseerd in geschiedenis en dit project geeft hun de mogelijkheid op een nuttige manier bezig te zijn. Meewerken aan dit project geeft hun een gevoel van waardering.

Het project heeft een looptijd van 3 jaar, daarna wordt met de deelnemende archieven gekeken naar een mogelijk vervolg. In principe blijven de archieven eigenaar van de gescande documenten.

Altvioliste **Elsbeth de Jong**, een van de initiatiefnemers van *Het mysterie* van het verdwenen geluid kreeg aan het eind van de middag de gelegenheid haar project voor het voetlicht te brengen. Ze heeft een lesprogramma ontwikkeld om basisschoolleerlingen in contact te brengen met muziek en muziekinstrumenten. In het programma wordt met behulp van live-muziek en film een 'klankenamer' gecreëerd waarin de klanken van alle instrumenten langzaam worden 'opgezogen'. Het is geschikt om te worden uitgevoerd in basisscholen en openbare bibliotheken. De website

van het project is al actief (www.hetverdwenengeluid.nl), er wordt momenteel hard gewerkt om het project zo snel mogelijk uitvoeringsklaar te hebben.

In het ronde tafelgesprek na afloop van de lezingen werd vooral ingegaan op de NBC, de Nationale Bibliotheekcatalogus. Johan Stapel gaf aan dat het eerste doel van de NBC is om alle openbare bibliotheekrecords via het GGC te laten lopen. Hij sprak de hoop uit dat ook Universiteitsbibliotheken en de Centrale Discotheek Rotterdam zich bij het GGC zullen aansluiten. Ook gaf hij aan dat de NBC in zijn ogen niet alleen voor bibliotheken maar voor allerlei instellingen bedoeld is en dat het uiteindelijk niet persé noodzakelijk is dat records van andere instellingen via het GGC naar de NBC gaan.

Een aandachtspunt is zeker ook de mogelijkheid om specifieke zoekmogelijkheden van individuele catalogi (bijv. van de catalogus van de Muziekbibliotheek van de Omroep) over te nemen in de NBC.

Na de lezingen werden we rondgeleid door Bijzondere Collecties. Simon Groot liet ons de mooiste exemplaren uit de muziekhistorische collecties zien en Jan Werner toonde ons een aantal originele kaarten uit de beroemde *Atlas der Nederlanden*, waarvan op dit moment een facsimile-uitgave wordt voorbereid. Tot slot van deze middag dronken we een borrel in het restaurant van Bijzondere Collecties.

Wie voor wat

De kern van de NVMB bestaat uit 61 institutionele leden. Al deze organisaties herbergen muziekcollecties, kennis en kunde op hun eigen terrein. Daar kunnen alle leden van profiteren, maar weten we eigenlijk wel wat we waar kunnen halen? In **Wie voor wat** deze keer een portret van: **Hilde Klaasen, bibliothecaris bij het Conservatorium van Amsterdam en redactielid van de Nieuwsbrief.**

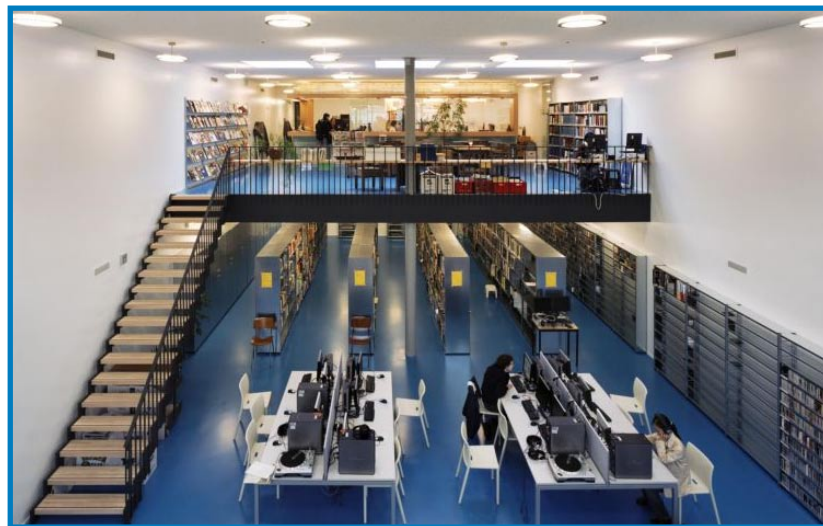
Wie ben je

Naam: Hilde Klaassen

Functie: Bibliothecaris

Dienstverband: 23 jaar in dienst, eerst van het Hilversums Conservatorium, na de fusie met het Sweelinck Conservatorium in dienst van het Conservatorium van Amsterdam.

De bibliotheek is lid van de NVMB sinds de oprichting ervan.

Mijn collega's zijn: Monique Delfgaauw (hoofd van de bibliotheek), Ynne Claassen (bibliothecaris), Piet Capello (bibliotheekmedewerker)

Organisatie

De bibliotheek van het Conservatorium van Amsterdam (CvA) is gestart rond 1940 door Mejuffrouw Huizinga, zo'n 56 jaar nadat het Amsterdamsch Conservatorium werd opgericht. Na fusies veranderde de naam in Sweelinck Conservatorium en na de fusie met het Hilversums Conservatorium in Conservatorium van Amsterdam. De collectie is er in eerste instantie voor de studenten en docenten van het conservatorium zelf, maar ook studenten en docenten van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) en de studenten musicologie van de Universiteit van Amsterdam (UvA) kunnen gebruik maken van de bibliotheek.

De collectie bevat voornamelijk klassieke muziek, jazz en materialen voor de Opleiding Docent Muziek (ODM = de oude opleiding Schoolmuziek). We schaffen in eerste instantie voor de lessen aan maar als studenten nieuw musicieermateriaal nodig hebben kopen wij dat meestal. Ook worden werken gehoord bijvoorbeeld voor eindexamens of projecten. Wat echt helemaal ontbreekt in onze collectie is de popmuziek. Het conservato-

rium biedt die opleiding wel aan maar met de geweldige collectie van de OBA naast ons is er bijna geen beginnen aan.

We hebben allerlei materialen in de collectie: bladmuziek, boeken, cd's, dvd's, lp's. E-books zijn nauwelijks verschenen op muziekgebied, die hebben wij dan ook nog niet.

Via de website bieden wij ook databanken aan de AHK studenten en docenten aan.

De bibliotheekcatalogus

is wel te bekijken door iedereen, maar er wordt niet uitgeleend aan derden.

Van de klassieke muziek collectie wordt druk gebruik gemaakt, door zowel theorie docenten als hoofdvakdocenten en hun studenten. De jazz collectie wordt meestal gebruikt om te beluisteren en bekijken.

De studenten ODM moeten voor hun opleiding diverse muzieklessen en muziekmethodes maken, onze collectie wordt intensief gebruikt. Er is veel kennis op het gebied van muzieklessen maken en geven, het conservatorium kan hierin veel betekenen voor de NVMB leden. Er is een levendige samenwerking met de andere conservatoriumbibliotheken in het land wat duidelijk wordt door de IBL onderling en vergaderingen.

Voor de gezelligheid

Mijn favoriete item in onze collectie: alle cd's van Miles Davis uitgegeven bij Columbia en dat zijn 52 cd's met een dvd. Een mooi overzicht met een uitgebreid boekje. Echt zeer de moeite waard omdat je hoort hoe zijn muziek en de manier waarop hij speelt verandert in de loop van de jaren.

De laatste tijd koop ik zelden cd's, leen ze vaak uit onze eigen collectie of van de OBA die een geweldige collectie heeft. Een recente muzikale

ontdekking voor mij heeft helemaal niets met mijn werk te maken: de Marokkaanse zangeres Hayet el Idrissi die o.a. liederen van Oum Kalthoum zingt. Wat een prachtige stem heeft ze!

Voor mijn werk luister ik veel naar tracks die op Youtube en Spotify staan. Ook al is de kwaliteit van Youtube niet al te best, om een indruk te krijgen van iemands werk is het vaak een goed hulpmiddel. Toen ik moest betalen voor Spotify is mijn enthousiasme wat gedaald. Ben nog altijd van plan om er eens goed naar te kijken want ik kon bijna alles vinden wat ik zocht. En de kwaliteit is prima.

Contactgegevens

Conservatorium van Amsterdam
Bibliotheek

Oosterdokskade 151
1011 DL Amsterdam
Tel. 020-5277581

Email: cva-bibliotheek@ahk.nl

Website:

<http://www.ahk.nl/conservatorium/>

Openingstijden

Maandag 12:00 - 17:30

Dinsdag t/m vrijdag 10:00 - 17:30

Gesloten in de weekenden en tijdens zomer- en kerstvakantie

Wijzer

Aankondingen van cursussen en studiebijeenkomsten

Werken 2.0 en Enterprise Social Media

D 14 juni

L Technische Universiteit Eindhoven

T 17.30

Een toenemend aantal organisaties is serieus gaan experimenteren met het gebruik van interne social media tools en interne sociale netwerken. Ze stimuleren hiermee niet alleen het delen van kennis, ervaringen en ideeën. Maar zorgen ook dat medewerkers zich met elkaar kunnen verbinden en efficiënter kunnen samenwerken.

Hoe organiseer je interne kennisdeling bij 'het nieuwe werken'? En hoe maak je daarbij gebruik van Enterprise social media (ESM). In een bijeenkomst van het Zuidelijk Informatie Netwerk (www.zinnet.info) op donderdag 14 juni gaan we daar antwoord op geven. [meer informatie](#)

Library Leadership in the 21st Century

D Vanaf 19 augustus 16.00 uur

L Universiteit Tilburg

De cursus biedt bibliotheekdirecteuren de kans om in een kleine groep te werken aan hun leiderschapskwaliteiten. Na afloop van de cursus zijn ze tevens op de hoogte van de belangrijkste strategische ontwikkelingen op hun vakgebied. De cursus richt zich zowel op content als competenties, theorie en praktijk. De voertaal is Engels. Na de cursus is gedurende een bepaalde tijd voor elke deelnemer een persoonlijke coach beschikbaar.

De cursus is georganiseerd door Ticer in samenwerking met LIBER, the Association of European Research Libraries. Programma-coördinatie is in handen van Hans Geleijnse, voormalig LIBER-president en oud-directeur van Library and IT

Services, Tilburg University. Meer informatie op Ticer's [website](#) of bij de programmacoördinator Hans Geleijnse e-mail Hans.Geleynse@uvt.nl. De inschrijvingstermijn is verlengd.

Future of Information and Library Associations IFLA/NVB-congres

D 7 - 9 augustus

L KB Den Haag

Als onderdeel van het 100-jarig jubileum van de NVB organiseren de NVB en de IFLA op 7, 8 en 9 augustus in Den Haag de internationale conferentie The Future of Information and Library Associations. Daar kunnen NVB-leden, met collega's en vertegenwoordigers van zusterorganisaties uit andere landen, de toekomst bespreken van beroepsverenigingen van informatieprofessionals.

Dinsdag 7 augustus is er een kennismakingsprogramma met Den Haag en met diverse bijzondere bibliotheken in de stad. Op woensdag 8 augustus houdt Gerald Leitner, Hoofd van IFLA MLAs en van het Bücherei Verband Österreichs de openingstoespraak. De Canadese Kelly Moore en Keith Walker vertellen over de ervaringen van de Canadese Bibliotheek Associatie met veranderingmanagement: "But we've always done it this way...".

Verder praat men onder meer over de toekomst van het beroep van informatieprofessional, over succesverhalen uit Amerika en over het verder ontwikkelen van de bibliotheekorganisaties. De slotdag staat in het teken van acties, ontwikkelingen en samenwerkingsmogelijkheden die bibliotheekorganisaties toekomstbestendig maken. Ook de rol en plaats van leiderschap komt aan de orde.

Een reisje naar Moskou

- Martie Severt -

In 2010 verbleef ik ter gelegenheid van de IAML-conferentie een week in een snikheet Moskou. Ik kon toen niet bevroeden dat ik binnen 2 jaar Moskou zou terugzien. Eind maart 2012 was ik er al weer, dit keer in een besneeuwd en koud Moskou. Eigenlijk wel zo prettig.

Emiliya Rassina, directeur van de bibliotheek van het Conservatorium van Moskou, had me uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan een kleine conferentie: Russian Music Archives Abroad -Foreign Music Archives in Russia. Het was al voor de 13e keer dat zij zo'n bijeenkomst belegde en het werd blijkbaar tijd dat Nederland aan bod kwam. Ik aarzelde aanvankelijk wel om op de uitnodiging in te gaan omdat ik er niet van overtuigd was dat ik een behoorlijke bijdrage zou kunnen leveren. Maar tegelijkertijd was de uitnodiging heel aantrekkelijk. Ik zou worden gehuisvest in een appartement van het conservatorium en rondom de conferentiedagen werd mij een interessant cultureel programma aangeboden. Ik hoefde alleen maar een vliegkaartje te boeken (en betalen) en een visum aan te vragen. Dat laatste was gemakkelijk omdat ik naar Moskou ging als gast van het Conservatorium.

Het bij elkaar sprokkelen van informatie over (onbekende) Russische muziek en muziekdocumenten in Nederland was een leuke klus, maar bevestigde wel mijn vermoeden dat er in Nederland niet veel onbekend materiaal valt te vinden. Naast een oproep via de NVMB-mailinglist heb ik in het najaar 2011 contact opgenomen met NMI (o.a. archieven Kondrashin en Mengelberg: die concertreizen naar Moskou en St Petersburg maakte), Koninklijk Huisarchief (vanwege Anna Paulowna, de vrouw van koning Willem II: dat

leverde helaas weinig op) en MCN (waar zich in de partiturencollectie van het voormalige Gaudeamus ook Russische inzendingen voor de Gaudeamus Muziek Week bevinden). Aanvullend kon ik mijn bijdrage ook mooi gebruiken om in algemenere zin iets over Nederlandse collecties en bibliotheken te vertellen. Als past-president van IAML heb ik gebruik gemaakt van de gelegenheid om Emiliya Rassina te bedanken voor haar inspanningen om Russische collecties wereldwijd via IAML en de R-projecten toegankelijker te maken.

Op 27 maart mocht ik, na de openingstoespraak van de adjunct-directeur, de spits afbijten in de conferentiezaal van het Conservatorium. De meeste deelnemers waren afkomstig uit Moskou en qua aantal

deelnemers en ambiance leek het op een studiedag van de NVMB. Mijn Engelstalige bijdrage was al vertaald zodat elke door mij uitgesproken zin meteen gevolgd werd door de Russische vertaling. Daarna kon ik een groot aantal bijdragen in het Russisch aanhoren. Gelukkig beschikte ik van een aantal ervan over een Engelstalige abstract. Na de lunch, in de docentenkamer, kreeg ik te horen dat mijn programma voor de tweede dag was aangepast. Omdat ook op die dag alle lezingen in het Russisch zouden zijn (zonder Engelstalige samenvattingen) zou ik de volgende ochtend al een bezoek kunnen brengen aan de Tretjakovgalerij. Maar daar ging nog een geweldig avondconcert aan vooraf. Het betrof hier de opening van het derde internationale Mstislav Rostropovic festival. Omstuwd door cameraploegen en fotografen betraden Galina Vishnevskaya, de weduwe van, en de weduwe Jeltsin de onlangs luisterrijk gerestaureerde grote zaal van het

Conservatorium (bekend van het internationale Tsjaikovski-concours). Na toespraken van o.a. de Russische minister van cultuur volgde er een spectaculaire concertante uitvoering van de opera Lady Macbeth van Mtsensk, met in de hoofdrol Tatiana Pavlovskaya. Na afloop werd zij letterlijk bedolven onder tientallen uitbundige boeketten aangereikt door een grote schare fans. Gelukkig had ik een Nederlandse vertaling van het libretto meegenomen.

Na museumbezoek en lunch werd ik de volgende middag rondgeleid door de leskamers van wereldberoemde musici als Oistrach (o.a. Emmy Verhey studeerde bij hem), Gilels en Rostropovic. Ook de leskamer van Sostakovic heb ik bezocht. Emilyya Rasina schroomde niet om lessen te onderbreken om mij een indruk van deze vertrekken te kunnen geven. Dit deel van het conservatorium staat op de nominatie om gerenoveerd te worden en dat is heel hard nodig. Maar of er ooit

geld zal komen voor een nieuwe en al lang geplande bibliotheekvleugel is in de politieke jungle waarin Rusland zich momenteel bevindt volstrekt onvoorspelbaar.

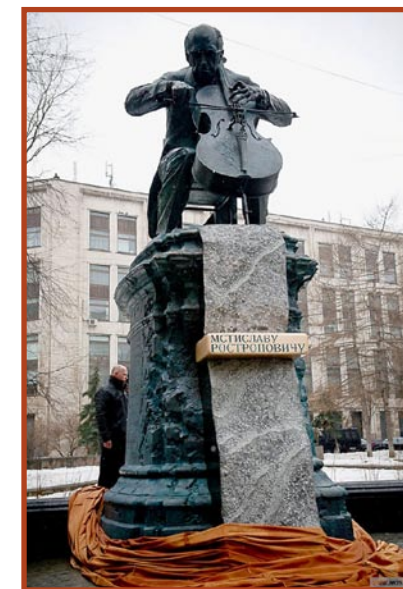
Daarna wandelden we naar het onlangs geheel gerestaureerde Bolshoi-theater en passeerden daarbij het eerder die week door toen nog minister-president Poetin onthulde standbeeld van Rostropovic.

http://mos.ru/en/press-center/news/index.php?id_4=21581&tag_4=562

In de nok van het Bolshoi bevindt zich o.a. de werkkamer van de medewerkers van het muziekarchief. Men is begonnen met het catalogiseren en digitaliseren en daarmee met het toegankelijk maken van het rijke historische archief. In Montréal (IAML-conferentie) zullen medewerkers van het archief een presentatie verzorgen van de werkzaamheden. Het was een fantastische ervaring om rond te lopen in delen van het gebouw die voor theaterbezoekers niet toegankelijk zijn. De rondleiding werd afgesloten met een toneelrepetitie van Der Rosenkavalier, een nieuwe productie die mikt op de jetset én toeristen. Voor de gemiddelde Moskoviet zijn de toegangsprijzen onbetaalbaar, maar gelukkig zijn er volop mogelijkheden om in andere theaters opera's te bezoeken.

De laatste ochtend kon ik geheel vrij besteden en ik heb een prachtige wandeling gemaakt in de wijk Arbat, een boeiende wijk met winkelstraten, eeuwenoude huizen en paleizen, naast gloednieuwe appartementengebouwen voor miljonairs en gerestaureerde kerken. Toen de sneeuw overging in regen vluchtte ik nog even de recentelijk herbouwde en immense Christus Verlosserkathedraal binnen. Het is de grootste orthodoxe kerk ter wereld, indrukwekkend maar zonder veel sfeer, althans voor mij.

Bij de bloemenverkoopster bij een metrostation bemachtigde ik nog een mooie bos tulpen, en daarmee kon ik iets van mijn grote dank voor het geweldige bezoek tot uitdrukking brengen.

Emiliya Rassina wilde mij persoonlijk op de trein naar het vliegveld zetten en de fraaie conservatorium-auto reed voor. Met de metro zou ik vanaf het conservatorium in ca. 20 minuten op het treinstation zijn geweest. Met de auto duurde het uiteindelijk anderhalf uur ondanks de brede autowegen in het centrum van Moskou. Maar ik haalde mijn vliegtuig ruimschoots, want die file was voorzien.

Na twee bezoeken aan Moskou durf ik het nu wel aan om geheel op eigen gelegenheid eens terug te gaan. Want er is nog heel veel wat ik zou willen zien.

<http://en.rostropovichfestival.ru/category/program-en/>

<http://www.mosconsrv.ru/en/default.aspx>

Onbewoond eiland (21) *De favoriete muziek van... Mieke van Heijster*

De redactie vraagt iemand uit de muziekbibliotheek-gemeenschap naar een lijstje van zijn of haar favoriete cd's die niet mogen ontbreken in de bagage bij een verbanning naar een onbewoond eiland. Om contact te houden met de in het butienland gestationeerde leden, dit keer Mieke van Heijster.

In het fjordengebied van de provincie Troms liggen honderden onbewoonde eilandjes, scheren en klippen. Dat komt goed uit, dan kan ik vaker verbannen worden en hoef ik nu geen toptien samen te stellen, dat lukt me gewoon niet.

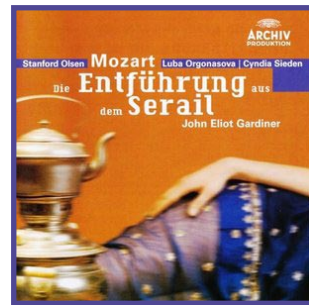
Het eerste verbanningsoord heet Risøya, een eiland 50 km ten noordwesten van Tromsø. Het voordeel van dit eiland is dat het wel ooit door enkele mensen bewoond is geweest en dat er nog huizen staan. Ik vaar er heen, met voldoende proviand, houtblokken voor de kachel, kaarsen en warme dekens. Ik kies het mooiste huis uit en trek daar met mijn muziekjes in.

Ik hou van sopranen. Van de kristalheldere snelle bewegingen van coloratuur tot en met de meeslepene dominantie van het dramatische geluid. Waar ik ook heel erg van houd is opera. Als aan een operavoorstelling alles klopt: stemmen, casting, orkest, decor, regie, choreografie, kostuums, echt alles, dan is dat een kunstbeleving zonder weerga.

In *Die Entführung aus dem Serail* van Mozart zit leuk coloratuurwerk.

Aan een zangeres als Cyndia Sieden kun je dat helemaal overlaten. Haar aria *Durch Zärtlichkeit und Schmeicheln*, waarmee ze als Blondchen huismeester Osmin om haar vingers probeert te

winden, is verrukkelijk. En ook zonder haar te zien (ik heb alleen de cd) kun je horen dat ze

zich uitstekend kan inleven in haar rol als Blondchen. Een Mozartsopraan van de bovenste plank. *Die Entführung aus dem Serail*, met Cyndia Sieden e.a., *The Monteverdi Choir* en *The English Baroque soloists*, o.l.v. John Eliot Gardiner.

Op Risøya mag Grieg niet ontbreken, al is het alleen maar omdat zijn muziek zo mooi past bij de middernachtzon die aan de noordelijke hemel een lage boog trekt.

Grieg heeft veel liederen geschreven omdat zijn vrouw zangeres was. We mogen blij zijn dat hij met haar getrouwd was want er zitten juweeltjes tussen. Een daarvan is *Våren* (de lente). Ik heb het op zangles wel eens gezongen en gemerkt dat Noors geen gemakkelijke zangtaal is, met al die medeklinkers aan het eind en de enigszins nadrukkelijke articulatie die vaak vereist is. Hoe heerlijk moet het zijn voor zangers om te mogen galmen op de o's en a's van Italiaanse uitgangen. Maar goed, voor een Noorse is Grieg geen probleem natuurlijk. De uitvoering die mij het meest een lentegevoel bezorgt is die met Solveig Kringelborn. Je hoort het voorjaar openbarsten en terwijl andere zangers dat soms te dik aanzetten blijft er bij haar sprake van een ingetogen stemgeluid.

Solveig Kringelborn met Malcolm Martineau (piano).

Toen op 11 september 1973 (die andere 9/11) de regering van Salvador Allende ten val werd gebracht en dictator Pinochet aan de macht kwam werd bij ons thuis de plaat met Victor Jara opgezet. Jara was een Chileense zanger van het politieke lied die al in de eerste dagen na de staatsgreep naar het stadion werd afgevoerd en vermoord werd. Thuis had de plaat met Victor Jara net zoveel betekenis als *Alle Menschen werden Brüder*.

Binnen het brede spectrum van sociaal geëngageerde componisten zijn er enkele van wie het werk mij tot op de dag van vandaag beroert omdat het niets aan muzikaliteit en zeggingskracht verloren heeft: Mikis Theodorakis en Kurt Weill.

In 1995 gaven het Metropole orkest o.l.v. Dick Bakker en zanger Georgos Dalaras in Athene een concert t.g.v. de 70ste verjaardag van Mikis Theodorakis. Dalaras is een van de veelzijdigste Griekse artiesten, en ik vind hem fantastisch. Er bestaat een cd-opname van het concert, *A tribute to international cinema and Mikis Theodorakis*. Ook zijn er video's en you tube filmpjes van

in omloop. Vooral de filmpjes zijn genieten geblazen. Aan het eind kwam Theodorakis nog even zelf het podium op om mee te zingen. Het publiek zong hartstochtelijk mee. Onvergetelijk.

In dit filmpje zie je Theodorakis op de eerste rij (detail: naast hem een geroerde Agnes Baltsa) <http://www.youtube.com/watch?v=4fp0gafEyf8>

In de samenwerking met Bertolt Brecht is er veel moois uit de pen van Kurt Weill gevloeid.

Bij de Dreigroschenoper veer ik nog steeds uit mijn stoel. Vooral bij de oude opname uit 1930,

Inderdaad, popmuziek uit de VS domineert in Europa

- Muziek in de media -

Wat iedereen al op z'n klompen aanvoelde is nu met een onderzoek in opdracht van het Groningse festival Eruosonic bevestigd. De popmuziek uit de VS domineert in Europa en Europa is op cultureel vlak helemaal niet één grote markt. Grofweg 40 tot 50 procent van de charts in de verschillende Europese landen bestaat uit Amerikaanse muziek. De andere hits worden voornamelijk geproduceerd door Britten, lokale artiesten en maar een enkele Europese act die door de Europese binnengrenzen weet te breken. Ieder Europees land moet van de grond af veroverd worden. Caro Emerald bijvoorbeeld doet het goed in Engeland en Duitsland, maar veel minder in België of Frankrijk. Italië lijkt zijn leidende positie als Europo-pland volledig te zijn kwijtgeraakt, Roemenië is in opkomst.

met Lotte Lenya, Kurt Geron en Willy Trenk Trebitsch. Ongepolijst en krachtig gaat het recht je ziel in.

Voor wie het speciale geluid van Trenk-Trebitsch nog niet kent is hier *Morgenchoral des Peachums*: <http://www.youtube.com/watch?v=DaV5bNXMTcQ>

Er zijn momenten waarop ik achter elkaar muzikale hoogstandjes wil horen, geen hele symfonieën, opera's of wat dan ook, maar alleen de mooiste fragmenten. Een van de stukken die ik dan altijd opzet is het eerste deel uit de 5e trionsonate voor 2 hobo's en b.c. van Jan Dismas Zelenka. Niet in een authentieke uitvoering maar op moderne hobo's, wat het een stuk swingender maakt. Het begint met een massief unisono

waarna het deksel van de pan vliegt. De fagot die toch eigenlijk braaf binnen de b.c.-lijntjes moet kleuren ontspoot op een heerlijke manier en soleert er prachtig op los. Wat moet die fagottist hier een plezier hebben. Ik kan er geen genoeg van krijgen. *Heinz Holliger en Maurice Bourgue (hobo's), Klaus Thunemann (fagot) e.a.*

Op het Nordlysfestival (Noorderlichtfestival) in Tromsø, januari jl. trad Julie Alapnes Normann

op. Een hoogblonde frisse verschijning met een hardangerfele (traditionele viool) die op zeer aanstekelijke en onopgesmukte wijze volksmelodieën ten gehore bracht. Thuis heb ik meteen een paar nummers in mijn I-tunes bibliotheek gedownload. Met mijn kat op de arm danste ik vaak door de kamer op Yndlingsvals (lievelingswals). Onlangs overleed mijn kat op zeer hoge leeftijd. Het horen van dit wijsje stemt me sedertdien weemoedig. De wals die ik heb omgedoopt tot Calli's wals móet mee naar het eiland.

De uitvoering van Yndlingsvals door Julie Alapnes Normaan en ensemble Boknakaran is in I-store te vinden als Julies vals.

Naar een volgend onbewoond eiland gaat mee: Mahler's 4e symfonie, Stravinsky's *Sacre*, de 5e symfonie van Shostakovich, popzangeres Kari Bremnes.

Het eiland daarna krijgt Britten's *Peter Grimes*, het 4e strijkkwartet van Bartok, *Salomé* van Richard Strauss, Goran Bregovich.

Of misschien ga ik wel thema's verzinnen: het eiland met de Russen, opera-eiland. Het is leuk om zo over je muziekliefdes na te denken.

Colofon Nieuwsbrief

NVMB
Nederlandse Vereniging van
Muziekbibliotheken,
Muziekarchieven en
Muziekdocumentatiecentra

jaargang 16, nummer 2,
juni 2012
issn: 1567-116x

Kopij voor de Nieuwsbrief per
e-mail naar Ria Warmerdam:
warmerdam@nbdbiblion.nl

Redactie

Ria Warmerdam (NBD/Biblion,
Leidschendam),
Hilde Klaassen (Concervatorium
van Amsterdam),
Bert Schoones (Kunstfactor,
Utrecht)

Logo: Willem Warmerdam

NVMB-secretariaat

Els van Swol
Muziek Centrum Nederland
Rokin 111
1012 KN Amsterdam
tel: 020-3446000
fax: 020-6733588
e-mail:
e.van.swol@muziekcentrumnederland.nl

Webmaster

Eric van Balkum

nvmb website: www.nvmb.nl

Collectie

Copyright

Informatie

Innovatie

Netwerk